

Comunicat de presă

Salvați Copiii România solicită autorităților rectificarea legii privind protecția și promovarea drepturilor copilului

București, 11 octombrie 2011– Salvați Copiii România a trimis autorităților române un document în care solicită modificarea Legii 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, atrăgând atenția asupra următorilor factori de risc pentru copiii din România:

- existența unui număr important de copii fără acte de identitate și lipsa unei proceduri clare de înregistrare.
- Peste 1.300 de copii au fost abandonați de părinți în 2010.
- 350.000 au rămas fără părinți, aceștia plecând la muncă în străinătate.
- Aproape 76.000 de copii cu vârsta învățământului primar nu merg la școală.
- Numai în primele trei luni ale anului 2011, autoritățile au fost sesizate într-un număr de 2.893 cazuri de abuz asupra copilului. Aproape 40% dintre aceste cazuri reprezintă situații de abuz asupra unor copii mai mici de 7 ani.
- Din 8.895 de petiții primite de Avocatul Poporului în 2010, numai 10 se referă la respectarea “dreptului la învățătură”.

Totodată, organizația a trimis spre analiză, Guvernului și Parlamentului, o lista de propuneri pentru îmbunătățirea legii, astfel încât să răspundă mai bine nevoilor actuale ale copiilor din România.

„Principalele zone în care este nevoie să se schimbe legislația și să se intervină privesc dreptul la identitate, protecția copiilor lipsiți de îngrijirea părinților pe perioada în care aceștia se află la muncă în străinătate, protecția copilului împotriva violenței și măsurile de protecție specială cu referire la drepturile și îndatoririle părinților”, declară Gabriela Alexandrescu, Președinte Executiv al organizației Salvați Copiii.

Dreptul la identitate – drept fundamental al copilului

Din evidențele Ministerului Administrației și Internelor (Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date) reiese că în anul 2009 s-au înregistrat 1.596 acte de naștere întocmite în baza hotărârilor judecătorești prin care s-a dispus înregistrarea tardivă a nașterii, iar la finalul anului 2009, un număr de 550 de copii nu aveau naștere înregistrată în registrele de stare civilă. Din datele organizației Salvați Copiii, rezulta că între 5-7% din copiii cu care se lucrează nu au acte de identitate. Asistenții Salvați Copiii au depistat, în comunitățile rurale sărace și chiar în anumite zone urbane, un număr mare de copii fără identitate, a căror naștere nu fusese înregistrată.

Deși legea stipulează clar dreptul copilului la stabilirea și păstrarea identității (art. 8 alin. 1 din Legea 272/2004), precum și obligația statului de a lua măsuri de urgență pentru a restabili identitatea copilului în cazul în care ea nu există, în practică, nerespectarea

obligației de a lua măsuri pentru a stabili identitățile copiilor nu are nicio consecință.

Soluția propusă de Salvați Copiii este stabilirea unei instituții unice care să aibă obligația de a iniția și coordona procesul de stabilire a identității copiilor, instituție care să fie Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului. Această măsură a fost propusă întrucât în prezent responsabilitatea este împărțită între mai multe instituții ale statului, ceea ce duce la lipsa unor măsuri clare, în termenul stabilit de lege. De asemenea, gratuitatea expertizei medico-legale necesară pentru înregistrarea nașterii copilului trebuie generalizată.

Protecția copiilor lipsiți de îngrijirea părinților pe perioada în care aceștia se află la muncă în străinătate

Peste 85.576 de copii cu părinții plecați în străinătate erau declarați la Direcția Generală Protecția Copilului la 31 martie 2011. Aproape 30% din acești copii aveau ambii părinți plecați, iar aproape 13% aveau singurul părinte susținător plecat, ceea ce înseamnă că aproximativ 42% din copii au rămas fără părinți, majoritatea fiind lăsați în grija rudelor până la gradul IV, fără nicio măsură de protecție

Conform altor statistici, datele reale indică o situație mult mai gravă – peste 350.000 de copii au cel puțin un părinte plecat la muncă în străinătate, arată un studiu Unicef, care precizează că 50% din acești copii au vârste până în 10 ani. Un alt studiu, de această dată al Fundației Soros, arată că 170.000 de elevi din clasele V-VIII au cel puțin un părinte plecat la muncă în străinătate.

Fenomenul migrației afectează cel puțin 5-10% din copii din România, motiv pentru care Salvați Copiii propune introducerea unui capitol separat privind protecția acestor copii, capitol de lege care să preia o parte din reglementările ordinului 219/2006 al fostei ANPDFDC privind activitățile de identificare, intervenție și monitorizare a copiilor care sunt lipsiți de îngrijirea părinților pe perioada în care aceștia se află la muncă în străinătate.

Măsurile de protecție specială cu privire la drepturile și îndatoririle părintești

În prezent, aproape 67.000 de copii se află în grija statului. Numai în 2010 peste 1300 de copii au fost abandonați în maternități și alte unități sanitare.

Forma actuală a legii prevede că, în cazul copiilor abandonați și al celor din centre de plasament, drepturile părintești sunt îndeplinite de președintele consiliului județean, respectiv de primarul municipiului București. Pentru a evita apariția unor probleme, Salvați Copiii recomandă ca drepturile părintești privitoare la persoana copilului să fie îndeplinite de către persoana, familia, asistentul maternal sau șeful serviciului de tip rezidențial, iar drepturile privind bunurile copilului să fie exercitate de Comisia pentru Protecția Copilului.

Obligația părinților de a înscrie copilul la școală

După anul 2000, abandonul școlar în ciclul primar și gimnazial a crescut de trei ori, de la

0,6% la 2,0%, 40.000 copiii părăsind anual școala, majoritatea în mediul rural, deși dezvoltarea economică înregistrată în aceeași perioadă ar fi trebuit să constituie un factor esențial de modernizare a învățământului. Nu de puține ori, în sate și comune, interesul agricol s-a aflat pe primul plan, în defavoarea frecventării școlii de către copii. Este vorba de abandonul școlar temporar, în perioadele în care părinții au nevoie de ajutorul copiilor în agricultură.

Un motiv serios de îngrijorare este reprezentat de amploarea fenomenului de neînscrisere la școală. Statistici ale UNESCO indicau în cazul României, pentru anul 2009, o rată netă de participare școlară (conformă cu vârsta) pentru ciclul primar de 90%. Din analiza coroborată a datelor statistice provenind de la Institutul Național de Statistică și Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului reiese că aproape 76.000 de copii care, conform vârstei, ar fi trebuit să frecventeze învățământul primar, nu mergeau la școală. Cu alte cuvinte, în România, aproape 1 din 10 copii cu vârsta școlii primare nu merge la școală.

În Strategia Europa 2020 a UE, una din țintele principale este reducerea ratei de părăsire timpurie a educației la cel mult 10%. În 2009, în România, această rată era de 16,6 % raportat la o medie europeană de 14,4 % (rata de părăsire timpurie a educației reprezentând proporția persoanelor între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult gimnaziul). Raportat la segmentul 25-64 de ani, în 2010, în România situația pare a fi și mai gravă, peste un sfert din populație absolvind cel mult gimnaziul.

Alături de alte metode de stimulare a participării școlare, Salvați Copiii consideră că părinții trebuie constrânși să-și schimbe atitudinea față de educația școlară a copiilor lor și propune condiționarea acordării unor servicii sociale de frecvența școlară a copiilor. Aceste servicii trebuie să constituie drepturi care aparțin părinților (de ex., venit minim garantat) și nu copiilor (alocația de stat).

Înființarea instituției “Avocatul Copilului”

Statul român a ratificat Convenția ONU cu privire la drepturile copilului în 28 septembrie 1990 angajându-se, astfel, să ia toate măsurile legislative, administrative și să aplice politicile sociale necesare pentru implementarea drepturilor așa cum sunt ele stipulate în Convenție. Una din aceste politici este punerea la dispoziția copiilor și părinților lor a unor modalități concrete de adresare a plângerilor și petițiilor cu privire la raporturile lor cu administrația publică.

Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului, examinând, în 2009, al treilea și al patrulea raport periodic al Guvernului României, a recomandat crearea instituției Avocatului Copilului. Comitetul și-a manifestat îngrijorarea cu privire la faptul că Avocatul Poporului nu îndeplinește criteriile stabilite în principiile de la Paris și a notat faptul că existența acestei instituții nu este cunoscută, în special în rândul copiilor și tinerilor.

Salvați Copiii a propus și alte modificări ale legii referitoare la problematici precum, gratuitatea expertizei medicale, copiii cetățeni români aflați în străinătate

neînsoțiți, tratarea copilului cu respect de către cadrele didactice, dreptul de a consimți asupra adopției al părinților decăzuți din drepturi sau al părinților cărora li s-a aplicat pedeapsa interzicerii drepturilor părintești și altele.

Varianta integrală a documentului cu propuneri o puteți găsi la www.salvaticopiii.ro.

Propunerile de modificare a textului legii au fost elaborate după o atentă analiză a formei actuale a legii și după o serie de consultări în București și alte 14 localități, la care au fost invitați peste 220 de specialiști cu responsabilități în acest domeniu: juriști, psihologi, asistenți sociali, polițiști, asistenți medicali, educatori și tineri voluntari.

Pentru informații suplimentare, contactați:

George Roman, Director Programe Salvați Copiii Romania, (021) 316 61 76, george_roman@salvaticopiii.ro, 0758 248 280

Adina Turcu, Consilier juridic Salvați Copiii România, adina.turcu@salvaticopiii.ro, tel: 0732 133 913

Organizația Salvați Copiii România este o instituție cu rol social, a cărei misiune este aceea de a garanta egalitatea de șanse pentru toți copiii, indiferent de mediul din care aceștia provin, prin utilizarea propriei expertize, precum și prin activități de lobby și advocacy asupra factorilor de decizie și mobilizarea liderilor din societatea civilă. Salvați Copiii promovează de 22 ani drepturile copilului, în acord cu prevederile Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului. Peste 600.000 de copii au fost incluși în programe educative, de protecție și asistență medico-socială, de stimulare a participării lor în acțiuni de promovare și recunoaștere a drepturilor lor. Este membră a Salvați Copiii Internațional, cea mai mare organizație independentă din lume de promovare a drepturilor copiilor, care cuprinde 29 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări. Pentru mai multe informații despre programele Salvați Copiii vizitați www.salvaticopiii.ro